

Paprazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XX

3/2022

Dedina roka 2019

október

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia!

Vrtochy počasia pokračujú

Po horúcich letných dňoch a večeroch sme očakávali pomalý príchod krásnej jesene, no náhle prišli dni, ktoré skôr pripomínajú príchod zimy. Nie je to až tak dávno, keď sme sa v škole učili, že rok má štyri ročné obdobia, no vplyvom klimatických zmien, ktoré spôsobujeme, sa pomaly jar a jeseň vytrácajú a zostane asi iba zima a leto. Táto prudká zmena počasia nám veľmi nepomáha pri realizácii výmeny starých plynových kotlov za nový na biomasu v domove dôchodcov. Problémy začali posunom dodacej doby kotla o mesiac a pokračovali aj pri dodávke materiálu na výrobu zásobníka na biomasu a aby toho nebolo málo, pridalo sa aj počasie. V domove je už potrebné kúriť, no prerábka kotolne si vyžiada minimálne trojdňové odstavenie. Snáď príde babie leto a kotolňu dokážeme prerobiť.

Mešká materiál

Problémy s materiálom sprevádzajú aj výstavbu chodníka od zdravotného strediska. Najskôr meškali obrubníky a teraz sú problémy aj so zámkovou dlažbou a stavba, ktorá mohla byť už ukončená, je v polovici. Dúfajme, že sa toto obdobie neistoty už čoskoro skončí.

Socha Panny Márie vysvätená

Počas prázdnin sa nám podarilo vybudovať pekné parkovisko na bicykle pred školou a tiež osadiť sochu Panny Márie na Holom vršku, o ktorej chýr preletel celým Slovenskom. Jej vysvätenie bolo aj napriek upršanému počasiu nezabudnuteľným zážitkom pre každého, kto tam bol. Chcem poďakovať poľovníkom, ktorí pripravili výborný guláš, všetkým ženám, ktoré napiekli od výmyslu sveta, a osobitne Ľubovi Paukovi, ktorý pomohol v ťažkej chvíli svojím bagrom a dokázal naložiť na prepravné auto a aj osadiť ten najťažší diel sochy na podstavec, keď zlyhala objednaná technika. A všetko bez nároku na finančnú odmenu! Ďakujem aj pánovi farárovi za ochotu a podporu pri osadení a vysvätení sochy, ako aj za bremeno, ktoré zoberal na svoje plecia a obnovuje náš kostol zvonku aj vnútra a aj jeho okolie.

Ideme voliť

Prežili sme horúce, suché leto. Slnčné dni konečne vystriedal potrebný dážď. Túto jeseň nebudeme zbierať iba plody zo záhrad a polí, ale čakajú nás aj spojené voľby – do samosprávy obce a do samosprávy kraja. Vyberajte svojich kandidátov po zrelom uvážení podľa ich doterajšieho pôsobenia a podľa ich skutkov. Budú to vaši zástupcovia, ktorí budú najbližšie štyri roky riadiť obec. Želáme vám dobrú úrodu v záhrade a dobrý výber vo volebnej miestnosti.

redakcia

Dominika Garabíková, každoročná účastníčka súťaže Papradňanský bolceň.

Bolceň je výnimočný

Veľkým podujatím, ktoré prilákalo do Papradna tisíce návštevníkov, bola súťaž doma robených traktorov „Papradňanský bolceň“ pod záštitou obce a našich dobrovoľných hasičov. Kiež by bolo takýchto podujatí aj viac, no zorganizovať tak veľkú akciu je nesmierne náročné. Veľké ďakujem patrí každému, kto nám akýmkoľvek spôsobom pomohol, a tak sme spoločne ukázali, že Papradno je výnimočná obec a že v nej žijú výnimoční ľudia.

Úmyselný požiar

Naši hasiči ukázali, že sú výborne pripravení a vstrojení, keď profesionálnym a rýchlym zásahom 3. augusta v horúcom počasí predišli obrovským škodám a dokázali uchrániť drevenice v tesnej blízkosti

požiaru kúsok nad obecným úradom. Výsledky vyšetrovania ukázali, že požiar bol úmyselne založený. Triezvo uvažujúcemu človeku je nepochopiteľné, že si ten, kto to zapálil, neuvedomil, aké obrovské škody mohli vzniknúť.

Volíme s rozumom

O pár dní tu máme komunálne voľby, ktoré sú po prvýkrát spojené s voľbami do vyšších územných celkov. Sú to voľby, ktorých výsledok bude mať veľký vplyv na ďalšie 4 roky v našej obci, ako aj v našom kraji. Preto sa ich zúčastníme v čo najväčšom počte a zvolíme ľudí, ktorí sa neukazujú iba pred voľbami na všetkých spoločenských akciách, ale tých, čo pozitívne ovplyvňujú naše životy a za ktorými vidno aj výsledky.

Ing. Roman Španihel

Voľby do samosprávy obcí, miest a krajov 2022

Dňa 29. 10. 2022 v čase od 7.00 hod. do 20.00 hod. sa budú konať súčasne dvoje voľby: do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávnych krajov. Voľby v obci Papradno budú v dvoch volebných okrskoch. Voliči sú povinní sa pri voľbách preukázať občianskym preukazom.

Voľby do orgánov samosprávy obce

Kandidáti na starostu obce:

1. **Jaroslav Hrablík**, PhDr., 46 rokov, súkromný podnikateľ, SME rodina
2. **Roman Španihel**, Ing., 50 rokov, starosta obce, HLAS-sociálna demokracia

Ing. Roman Španihel

PhDr. Jaroslav Hrablík

Kandidáti na starostu obce dostali priestor, aby predstavili svoj volebný program. Kandidát PhDr. Jaroslav Hrablík svoj volebný program do uzávierky novin Polazník neposlal.

Volebný program kandidáta na starostu Ing. Romana Španihela:

- Rozšírenie verejného vodovodu
- Budovanie vodozádržných zariadení (ochrana pred prívalovými povodňami a udržanie vody v území – zelená strecha na KD)
- Cintorín – doriešenie prístupu, jeho revitalizácia a vybudovanie urnovej steny
- Dom smútku – rekonštrukcia, prestrešenie plochy pred ním
- Centrum sociálnych služieb a zdravotné stredisko – zateplenie z financií z Programu obnovy
- Vybudovanie cyklochodníkov – k soche Panny Márie na Holom vršku, na Podjavorník a prepojenie s Marikovou a so Stanovnicou
- Vybudovanie obecného múzea a obecného podniku
- Komunálny odpad – vybudovanie kompostárne, dotriedňovacej linky
- Rekonštrukcia a budovanie chodníkov a miestnych komunikácií
- Vybudovanie pútnického miesta pri soche Panny Márie
- Oprava a údržba prístreškov na hrebeni Javorníka.

Kvetinárstvo Lucia

Celoročne ponúkame
rezané kvety,
črepníkové kvety, trvalky,
cibuľoviny, semená,
gratulačné kytice,
bytové dekorácie,
sviečky, smútočné vence
a iné.

Kandidáti na poslancov obecného zastupiteľstva

(volí sa 9 poslancov):

1. **Boris Balušik**, 30 rokov, živnostník, Hlas-sociálna demokracia
2. **Anna Beníková**, 66 rokov, samostatne hospodáriaca roľníčka, Hlas-sociálna demokracia
3. **Milan Dzurjanik**, 51 rokov, zdravotnícky záchranár, SME rodina
4. **Milada Fortuníková**, Mgr., 49 rokov, zdravotná sestra, Hlas-sociálna demokracia
5. **Jaroslav Hrablík**, PhDr., 46 rokov, súkromný podnikateľ, SME rodina
6. **Mikuláš Hromadík** 33 rokov, živnostník, Hlas-sociálna demokracia
7. **Oľga Klabníková**, 62 rokov, dôchodkyňa, Hlas-sociálna demokracia
8. **Marcel Pavúk**, 45 rokov, CNC-operátor, Smer-sociálna demokracia
9. **Erika Piačková**, Bc., 53 rokov, ekonómka, Hlas-sociálna demokracia
10. **Daniela Smädišová**, 57 rokov, živnostníčka, Hlas-sociálna demokracia
11. **Mário Truchlik**, 39 rokov, obrábač kovov, Hlas-sociálna demokracia
12. **Roman Váchalik**, 46 rokov, operátor-odborný referent, Smer-sociálna demokracia
13. **Miroslav Zdurjenčík**, 45 rokov, živnostník, Smer-sociálna demokracia

Voľby do orgánov samosprávnych krajov

Okres Považská Bystrica je vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov volebným obvodom č.6.

Na predsedu samosprávneho kraja kandiduje 6 kandidátov.

Kandidátov na poslancov samosprávneho kraja je celkovo 37, voliť si budeme 5 poslancov a medzi nimi sú aj dvaja z našej obce:

33. **Roman Španihel**, Ing., 50 r., starosta obce, Papradno, SMER – sociálna demokracia, HLAS – sociálna demokracia, SME RODINA, Slovenská národná strana
37. **Viera Zboranová**, Ing., 51 r., ekonómka, Papradno, nezávislá kandidátka.

Matričné okienko

Svadby

2. 7.

Milan Vojtek
Ela Bryndziarová

22. 7.

Ľuboslav Priešečan
a Andrea Przybylková

27. 8.

Tomáš Lokšík
a Simona Brigantová
Miroslav Marcinák
a Iboľya Šmulíková
Juraj Kukurdík
a Zuzana Ďuránová

3. 9.

Ivan Hromadík
a Diana Bristenská

15. 9.

Jozef Kukurdík
a Eva Nováková

* Vítame vás

Matúš Marguš

Ondrej Belás

Matilda Hároníková

Dominika Eldesová

Zomreli

Ivan Macháč (1950) 5.7.

Miroslav Mikudík (1956) 9.7.

Ivan Ivančin (1966) 21.7.

Henrich Koban (1972) 28.7.

Ján Žilinčík (1944) 28.7.

Júlia Balušíková (1929) 12.8.

Anton Pongrác (1959) 22.8.

Marianna Váchaliková (1983) 22.8.

Ľudovít Kališík (1931) 23.8.

Juraj Lapúník (1968) 24.8.

Albína Knapová (1927) 25.9.

V našej obci

BOLO

9. júla

sa 7 partí gulášmajstrov stretlo opäť v **Dalase pri varení gulášu**. Od obeda vyvárali rôzne kotlíkové špeciality: guláš hovädzí, divinový, segedínsky, bola aj držková a fazuľovica. Učiteľky MŠ pripravili bohatú tombolu. Pri jej losovaní pršalo, ale všetci vydržali až do konca a ešte si aj zatancovali pri skvelej hudbe. Zisk z tomboly a predaja gulášových špecialít v sume 1 400 € využijú učiteľky MŠ na rôzne kultúrne podujatia a učebné pomôcky pre deti. Ďakujú všetkým za pomoc a podporu materskej školy v obci.

Júl a august

Počas prázdnin v rámci **kultúrneho leta** sme mali možnosť pozrieť si v amfiteátri vo večernom kine dva české filmy a milovníci hudby si vychutnali posedenia pri živej hudbe v pohostinstve Dalas a M-bare Papradno.

21. augusta

sa zástupcovia obce a členovia FSk Podžiaran zúčastnili **osláv 100. výročia založenia obce Javorinka** a odovzdali starostovi tamojšej obce drevorezbu ako pripomienku tohto výročia.

4. septembra

sa v Papradne po dvojročnej pauze opäť uskutočnila traktorová šou **Papradňanský boľceň**. Viac na strane 11.

8. septembra

sa konala **Olympiáda seniorov** na štadióne v Považskej Bystrici, na ktorej sa zúčastnila aj reprezentácia zo ZO Jednota dôchodcov Slovenska obce Papradno.

BUDE

6. – 8. októbra

sa uskutoční **burza oblečenia – Posuň to ďalej**, ktorú organizuje v bývalej hornej škôlke (Papradno 372) na poschodí Farská charita Papradno.

9. októbra

organizuje Trenčiansky samosprávny kraj, POS v Považskej Bystrici, Rímskokatolícka cirkev Farnosť Papradno, obec Papradno a FSk Podžiaran **hudobno – spevácky program Andrey Jágerovej** s názvom **ZVON**, ktorý sa bude konať o 13.00 h v Kostole sv. Ondreja v Papradne.

16. októbra

bude nedeľné popoludnie patriť našim skôr narodeným občanom. Žiaci ZŠ s MŠ v Papradne, Podžiaranček i FSk Podžiaran chcú našich seniorov potešiť kultúrnym programom, ktorý sa začne o 15.00 h v kinosále KD Papradno. V estrádnej sále bude v tomto čase **výstava ovocia a zeleniny**, na ktorej sa naši záhradkári môžu pochváliť svojou úrodou dopestovanou v záhradkách.

26. novembra

pozýva obecné zastupiteľstvo, starosta obce a Farský úrad Papradno všetkých našich občanov i návštevníkov z okolia na **Ondrejovské hody**. Dopoludnia bude pri amfiteátri dedinská zabijačka spojená s predajom zabijačkových špecialít a stánkový predaj. V popoludňajších hodinách po slávnostnej svätej omši ste pozvaní do kinosály KD na kultúrny program spojený s losovaním tomboly. Prostredníctvom plagátov a miestneho rozhlasu bude program hodov upresnený.

3. decembra

je pozvanie na Kolibu Papradno. Pripravená bude ochutnávka zabijačkových špecialít, vzácnym hosťom bude Mikuláš so svojou družinou.

6. decembra

oslávim **príchod Mikuláša** do obce spojený s **rozsvietením vianočného stromčeka**.

26. decembra

Farský úrad Papradno a FSk Podžiaran vás pozývajú do Kostola sv. Ondreja na **vianočný koncert Od Betléma ňedaľeko**.

31. decembra

sa o 23.00 h stretneme pri obecnom úrade a amfiteátri na **spoločnom ukončení starého roka a ohňostrojom privítame príchod nového roka**.

Jesenné čistenie obce

Oznamujeme občanom, že veľkokapacitné kontajnery na jesenné čistenie obce budú k dispozícii na rovnakých miestach ako minulý rok v termíne od 17.10.2022 do 24. 10. 2022.

UPOZORNENIE:

vyzývame občanov, aby do kontajnerov nedávali vytriediteľný odpad, konáre, trávu, kamene ani pneumatiky!

Členovia DHZ Papradno absolvovali v júli v Dolnej Marikovej previerku pripravenosti.

Lukáš Zdurienčík alias Blame Your Genes nemal počas leta núdzu o koncerty a vystúpenia. Jeho tvorbu odvysielalo i Rádio_FM a predstavil sa aj v rámci hudobného festivalu Grape na letisku v Trenčíne.

Seniori na olympiáde.

Potraviny u Aniny

Od roku 1992 si mohli nielen školáci, ale aj všetci obyvatelia kúpiť čerstvé potraviny pri obecnom úrade. Pečivo, mäsové a mliečne výrobky, pochutiny, ovocie či zeleninu, rôzne nápoje, ale aj drogeriu či obľúbené drobnosti pre deti. Vybral si každý, kto prišiel na nákup k Anine, ako pani Hanku Jánošíkovú všetci volajú. Za túto jej obetavú prácu, ktorú napriek rôznym problémom vykonávala tridsať rokov, jej za nás všetkých úprimne ďakujeme. Želáme jej hlavne zdravie a všetko len to najlepšie. Od 1. 10. sa do týchto priestorov presunie predajňa Garáž s doplnkami a príslušenstvom pre autá z bývalej hornej škôlky.

Duchovné slovo

Milí čitatelia, drahí bratia a sestry, vážení spoluobčania!

Na počiatku Boh stvoril anjelov, ktorých obdaril rozumom, slobodou a mnohými milosťami. Avšak anjelov vystavil skúške. Boh nechcel stvorit' bytosti, ktoré by boli naprogramované milovať Ho a klaňať sa Mu. Dal im na výber rozhodnúť sa. V tom spočíva láska. Môžeme mať lásku alebo byť milovaní. Mať, čiže vlastniť: niekto nás miluje, lebo sme bohatí, pekní, slávni,... Akonáhle však svoje bohatstvo či zdravie stratíme, láska vyprchá. Alebo nás niekto miluje pre to, akí sme. Sme milovaní. Mať a byť – to je veľký rozdiel. Boh dal anjelom na výber. Jeden z najkrajších a najsilnejších anjelov Lucifer sám seba obdivoval, ale aj žiarlil na dary a prednosti iných anjelov. Lucifer sa stal neposlušným, cítil nespravodlivosť, žiarlivosť, rúhal sa voči Bohu, túžil, aby sa mu iní klaňali. Lucifer ohováral Boha, snažil sa na svoju stranu získať iných anjelov. Mnohí sa k nemu aj pripojili. Lenže veľa-krát tí najmenší a najjednoduchší dokážu zlo poraziť. To bol aj prípad obyčajného anjela Michala, ktorý vstal a povedal: „Kto je ako Boh?“ Michal svojou poslušnosťou a pokorou porazil Lucifera. Sváry – diabla taktika. Takto zlo chytá ľudí. Spoločujeme sa v zlom. Ohovárame, chceme ľudí získať na svoju stranu. Napak – ovocím Ducha je: láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť... (Gal 5,22 – 25) Diabol bol však natoľko pyšný, že sa chcel pomstiť. Zaumienil si, že zničí to najcennejšie, to veľmi dobré, milované Božie deti. Boh dal ľuďom slobodnú vôľu. Chcel, aby sa ľudia slobodne rozhodli pre Neho. Nechcel lásku z povinnosti, z vlastníctva. Vedel, že práve pýcha priviedla diabla k nenávisti. Preto dal ľuďom návod – zakázal im zhotovovať si Božie podoby či modly. Ako môžeme zobrazit' Boha? Vysokeho belocha? Slovana? Vedel, že by to ľudí priviedlo k hádkam a modloslužbe. Boh je múdry. Či nekonajú tak aj rodičia? Keď sú deti malé, dôverujú svojim rodičom, sú ešte nevinné a neskúsené. Rodičia im zakazujú hrať sa zo sápkami. Keď sú už väčšie, zveria im založenie ohňa pri opekaní. Prečo im to ako malým zakazovali a teraz to môžu? Raz povedia to, raz ono? Lebo majú skúsenosti. Malé deti sú ešte nemotorné, vyvíjajú sa, potrebujú

najskôr vidieť, potom nás napodobňujú. Ako dostatočne vyzreté už robia veci samé. Tak to bolo i s ľuďmi. Boh vedel, že stvorenie ľudí nemá históriu, nemajú sa z čoho poučiť. Nechal ich napísať si svoje dejiny, nabrat' skúsenosť. Najskôr to urobil pomocou príkazov a zákazov. Keď ľudia „dospeli,“ niektoré pravidlá nadobudli iný význam. Prišiel som zákon naplniť, nie zrušiť. To povedal Ježiš. Diabol nemôže vyhrať. Schopnosti, ktoré mu dal Boh, mu zostali. Je veľmi múdry, prefikáný a vynikajúci klamár. Ako nás môže získať na svoju stranu? Tak, že zaútočí na Tú, ktorá nad nami drží svoj ochranný plášť. Na kráľovnú. Ak porazí kráľovnú, vyhrá. Prečo útočí práve na náš vzťah s Pannou Máriou? Panna Mária dokázala poraziť diabla – rozdrvila drakovi hlavu. A čo diablu veľmi vadí, je to, že ho porazila práve taká malá bytosť, ako bola Mária.

Kto bola Panna Mária? O Márii sa z Písma veľa nedozvieme. Vieme len Jozefov rodokmeň. Mária bolo obyčajné dedinské dievča. Anjel Gabriel vstúpil do malej izbičky, kde mladému dievčati zvestoval, že sa stane Božou Matkou. Mária mala na výber. Boh nás miluje a dáva nám na výber. A Mária súhlasila – „*Fiat (nech sa tak stane)!*“ Mladé dievča, ktoré nemalo žiadne zázemie, nemala ešte ani muža, ktorý by ju podržal. Žila u svojich rodičov. Žiadna vzdelaná a skúsená žena v krásnych šatách na zámku. Zľakané a udivené dievča. „*Neboj sa,*“ upokojoval anjel Máriu. Mária dôverovala Bohu. Bola pokorná – vnútorne spracovávala slovo. Pokora vedie do neba a pýcha do pekla. Mária, obyčajné a neskúsené dievča, ktoré nepoznalo Boha tak ako anjeli, dala Bohu svoje áno. Nebola si istá ani svojím osudom. Nebyť Márie, nepoznáme Boha – bez Márie by sme nemohli vidieť Boha z tváre do tváre. Akú milosť nám len dalo toto malé dievča, keď nám dalo Spasiteľa! A nemala to ľahké. Mária si prešla mnohými ťažkými skúškami – strach z odmietnutia Jozefa, strach o život seba a svojho dieťaťa, keď ich Herodes rozkázal zabiť. Žiť v cudzej zemi bez ničoho, to nie je ľahké – Egypt bola krajina iných mravov, inej reči. Dnes je ľahké naučiť sa jazyk – otvoríme si slovník, zapne-

me si internet alebo si zaplatíme učiteľa. Mária to musela zvládnuť bez týchto vymožeností. Nemala ani žiadne slúžky, ktorej by jej pomáhali v domácnosti. Svoj dom zanechali vo svojej rodnej zemi a s blízkymi sa nestihla ani rozlúčiť. Keď sa so svojou rodinou vrátila domov, musela si privyknuť na to, že jej krajina je okupovaná Rimanmi. Pozerala na falošnosť ľudí – tých, ktorí sa Rimanom líškali, donášali im. Neskôr, čo asi mohla pociťovať, keď sa jej Ježiš stratil? Keď jej pred všetkými povedal: „*Kto je moja matka?*“ (Mt 12,48) Keď ju po smrti Jozefa opustil? Dala mu všetko a všetkého sa vzdala, aby ju nechal samú. Nie. Mária bola veľmi pokorná, nevyčítala mu. O jeho slovách rozmýšľala vo svojom srdci. V pokore a v tichosti. Koľkokrát sa nám niečo nepáči a máme pocit, že môžeme hneď karhať, napomínať, usmerňovať? Mária rozmýšľala srdcom – „*Hľa, služobnica Pána.*“ Nechala tieto ťažké udalosti prekvasiť láskou vo svojom srdci. Aj keď si nebola istá, nechala si to pre seba. Mária bola pri tom, keď zradili jej

ostatných ľudí. Nikdy to nevzdala. Aká silná je to osobnosť, ktorá toto dokáže? Nám stačí, aby sa na nás niekto škaredo pozrel, a sme ochotní ho zničiť, nenávidieť celú jeho rodinu z generácie na generáciu.

Mária nebola len pokorná, ale aj odhodlaná a veľmi statočná. Keď jej anjel oznamuje, že sa stane Božou matkou, pýta sa: „*Ako sa to stane? Ved' ja muža nepoznám.*“ Ďalšia krásna Mária vlastnosť. Nechce len sedieť a čakať, že Boh urobí všetko za ňu. Je odhodlaná splniť Božiu vôľu. Počas sv. omše sa vyznávame zo svojich hriechov – aj zo zanedbávania dobrého. Mária chce pomôcť. Chce vedieť, čo môže urobiť, nechce byť nečinná. Mnohí z nás, keď vidíme, ako niekto pracuje, pomôžeme mu. Prípadne donesieme jesť alebo piť. Alebo sa pomodlíme, aby mu Boh pomáhal v jeho práci. Byť činní v dobrom, tým prejavujeme svoju úctu Bohu. Nie karhaním a ohováraním či napominaním a poučovaním. Mária nemala také vymoženosti a poznatky ako my. Bola to obyčajná žena. A táto žena porazila

syna. Preto, lebo sa báli či pre peniaze. Mária bola prítomná počas celej krížovej cesty. Teraz už staršia žena, ktorá nikoho iného už nemá, vidí, ako jej mučia a zabíjajú jediného syna. Žalujú, odsudzujú a mučia ho tí, ktorým pomáhal. Jeho priatelia sa tvária, že ho nepoznajú. Vidieť na nepoznanie zohavené telo nesúce kríž, ľudí, ktorí ho oplývajú, vysmieávajú sa mu, je silná zámienka k tomu, aby túžila po pomste. Ani teraz nie, Mária každému odpúšťa. Pod krížom dáva Ježišovi súhlas, že sa bude o cirkev, ľudí ďalej starať. Odpúšťa Petrovi, ktorý zradil jej syna. Peter v nej nachádza svoju druhú matku. A Mária stála pri prvotnej cirkvi. Žila ešte dlho po Ježišovej smrti. Povzbudzovala učeníkov a aj

diabla v každej jednej sekunde svojho života. Panna Márii má patriť naša úcta. Panna Mária je kráľovná. Nie je bytosť, ktorá by tak milovala Boha. Boh ju za to povýšil a nedovolil, aby jej telo bolo porušené. Vzal si ju do neba. „*Hľa, tvoja matka,*“ Ježiš nám zabezpečil tú najvyššiu ochranu. Mária prevýšila všetkých ľudí a aj anjelov. Najsilnejšia zbraň proti diablu je ruženec.

Som rád, že si aj Papradno vybralo svoju ochrankyňu. Nie modlu, ale OCHRANKYŇU, Matku Najvyššieho. Peter povedal Ježišovi: „*Urobme tri stánky: jeden Tebe, jeden Mojžišovi, jeden Eliášovi.*“ (Mk 9,5) Židia stavali stánky či oltáre. Nie pre

Pokračovanie na str. 5

Pokračovanie zo str. 4

to, aby sa klaňali svätým, ale pre to, aby si uctili Boha. Božie skutky a milosrdenstvo sa ukázalo v Mojžišovi a Eliášovi. A aj v Panne Márii. Skrze Máriu sa dostávame bližšie k Bohu. Márii sa neklaníme ako Bohu, ale jej vzdávame úctu, je našou orodovnicou u Boha, skrze úctu

k nej si ctíme aj Boha – jeho dieťa, ktoré vykonal práve cez ňu, vďaka nej. Tak ako keď pochvália naše deti, chvália tak aj nás – našu výchovu, naše dielo. Tak ako malé dieťa ide za maminou, aby vybavila niečo u otca, tak aj Mária je našou orodovnicou u Boha. Vďačíme jej, lebo bez jej „áno“ by Boh nemohol vstúpiť do nášho života. Ona si vytrpela

aj za nás. Sedembolestná Panna Mária nám obetovala svojho Syna. Ktorá iná žena by toto dokázala? Pracovitá, verná, pokorná až do smrti. Počúvame: „Nechod tam, nech to urobia aj iní.“ Či „stále pracuješ len ty.“ A to nám nejde o život, len o čas. Mária obetovala svoj život pre nás. Svojim rodičom vzdávame úctu. O čo viac si ju zaslúži Mária?

Som vďačný Bohu a hrdý na to, že Papradno má svoju ochrankyňu v Panne Márii. Boha môžeme spoznať skrze jeho dielo. Panna Mária s výhľadom na Papradno. To najkrajšie Božie stvorenie spolu. Preblahoslavená Panna Mária – Ochrankyňa Papradňanskej doliny, oroduj za nás u svojho Syna!

Mgr. Martin Hruška, farár

Panna Mária – ochrankyňa Papradňanskej doliny

Pavol Hikaník: „Teší ma, keď moja tvorba robí radosť.“

Vieme, že socha Panny Márie na Holém vršku nie je tvoje prvé dielo. Prezrad' nám, ako si sa dostal k tvorbe sôch, čo všetko si už urobil a kde sa nachádzajú?

Prvé moje dielo bol hríb z bukovkej hrče v 2. triede, ktorý mi učiteľka neoznámkovala, lebo si myslela, že som to nerobil ja, a teda že podvádžam. Potom som sa venoval samorastom a asi v pätnástich rokoch som skúšal aj sošky z dreva. Po vojne som

sa venoval rodine a k drevu som sa dostal asi o 15 rokov neskôr. Robil som poľovnícku aj rybársku tematiku. Začal som pracovať aj s betónom. Prvá betónová socha Panny Márie je v Križovci. Ešte som spravil jednu podobnú sochu a tá je v Košiciach. Do Nových Zámkov som zase robil sochu sv. Dominika Savia. Niektoré moje výtvyry možno vidieť v Križovci. Medzitým som sa venoval aj výrobe fujár. Baví ma skúšať niečo nové, zložitejšie, a tak som sa pustil do výroby sochy Panny Márie, ktorá je teraz na Holém vršku.

Aká bola „cesta“ ku konečnej podobe sochy Panny Márie?

Najskôr som si musel navoziť domov dostatočné množstvo ílovej hliny, lebo sa s ňou dá dobre pracovať. Najprv sa musela v garbovni vypracovať šliapaním ako na tehlu, aby sa s ňou dalo pracovať, a potom som ju nanášal na drevenú konštrukciu obalenú pletivom, aby tam hlina dobre držala. Spravil som polovicu sochy z hliny a na tom som vyrobil betónové formy. Formy som rozobral a potom zložil vedľa. Do stredu foriem som spravil šalung a armatúru, zalialo sa to betónom a z vibrovalo. Druhá polovica sa robila podobne. Bolo náročné dostať z dielne 2300kg nové odliatky. Tie väčšie sa odlievali už vonku. Náročné bolo vyriešiť aj to, aby obidve časti sochy na seba pasovali, keďže sa robili každá zvlášť. Konečne

rozmary sochy na mieste sú: výška 6,06 m a váha 20 ton.

Aké ohlasy si zaznamenal na svoju tvorbu?

Ohlasy na túto sochu sú rôzne. Všetci sme nejakí a každý má nejaký názor. Ja nikomu nič nenucujem a každý má právo na svoj názor. Či už je pozitívny, alebo negatívny. Mňa osobne teší, keď majú ľudia radosť z tejto sochy a aj z ostatných vecí, čo som vytvoril. Akurát ma mrzí, že pod Holým vrškom to viac ožije ľuďmi a niektorým domácim to možno bude vadiť.

Môžeš nám prezradiť tvoje umelecké plány do budúcnosti?

Do budúcnosti mám niečo rozpracované z dreva, ale teraz hlavne musím podobiehať práce doma, čo mám zameškané. Som veľmi rád, že socha zostala v Papradne, a preto chcem poďakovať starostovi a jeho spolupracovní-

kom za prístup a realizáciu prác spojených s osadením sochy na Holém vršku. Veľká vďaka patrí aj partii, čo robila podstavec a ostatné práce okolo toho. Poďakovať by som chcel všetkým, ktorí mi pomohli nejakým materiálom, prípadne lešením bez nároku na finančnú odmenu. Vďaka aj susedom, ktorí boli tolerantní hlavne pri brúsení betónu, kedy sa nesmierne práši. Na záver ďakujem môjmu synovi Matúšovi, ktorý mi pomáhal vždy, keď som to potreboval. Verím, že socha prinesie ľuďom radosť a pokoj.

Ďakujeme za rozhovor a želáme Ti presnú ruku pri tvorbe ďalších nádherných diel, ktoré potešia oko i dušu mnohých ľudí nielen z Papradna a blízkeho okolia, ale aj zo vzdialenejších kútov Slovenska.

*Nad Papradnom spod nebíčka
čnie sa vrch holý,
pozerá sa na políčka,
na slnko i hory.*

*Už stáročia pozoruje
v nemom úžase,
jak púť žitia cirkuluje
v čase-nečase.*

*Božia láska požehnala
ruky sochára,
cez ne prišla Matka Pána
sem do chotára.*

*Pán povýšil vršok na hrad
pre Matkin domov,
vôkol nej z lúčnych kvetov sad
a tichý šum stromov.*

*Matka Pána, si k nám blízko,
každý deň nás chráň,
z Tvojej výšky skloň sa nízko,
telá slabé bráň.*

*Pritúl' všetky srdcia choré,
čuj ich vrúcny hlas,
vďaka i za ranné zore,
vieru, pokoj, klas.*

*Ó, Matka Pána spievame,
Matka rajských krás,
v nich chceme a dúfame,
raz zdieľať ich jas.*

Mária Gáboriková (2022)

230. výročie Kostola sv. Ondreja

Tento rok si pripomínáme 230. výročie vysviacky Kostola sv. Ondreja v Papradne. O jeho výstavbu sa pričínili naši predkovia – ľudia jednoduchí, skromní, húževnatí, pracovití, zrastení s prírodou. A bohobojní. Ich život bol ťažký, plný roboty na kamenistých poličkach od rána do večera, neraz ich trápili choroby, bieda, často aj hlad, a tak hľadali útechu v Bohu a v modlitbe. Mali potrebu zájsť do kostola, ale ten svoj nemali. Malý drevený kostolík, ktorý stál na cintoríne, zhorel, a tak naši predkovia túžili po vlastnom kostole, kam by sa mohli prísť kedykoľvek modliť, ďakovať, vzniesť svoje prosby, hľadať nádej, zúčastniť sa svätej omše, prinášať deti ku sviatosti krstu a pristupovať k ostatným sviatostiam.

Ich túžby sa splnili v rokoch 1789 – 1792 za účinkovania farára Jána Sádeckého. Na výstavbe kostola sa zúčastňovali všetci farníci z Papradna i z Brvnišťa. Veriaci tehly na stavbu kostola dovážali na vozoch ťahaných koňmi alebo nosili na chrbtoch až z Bytče. Každý mládenec, ktorý šiel na jarmok, mal povinnosť priniesť tri tehly, dievky po jednej. Kostol stojí a odvtedy patrí k dominantám Papradna. Od začiatku patrí k nemu stará fara postavená z kameňa v roku 1793.

Jednoduchý kostol je postavený v neskorobarokovom slohu. Na hlavnom drevenom oltári je v strede socha svätého Ondreja s krížom a víťaznou palmou, po stranách sú sochy svätého Jozefa a svätého Františka z Assisi, na vrchu je soška Panny Márie s Ježiškom. Pri bohostánku sú sochy dvoch anjelov a nad ním horí večné svetlo. V kostole sa nachádzajú aj dva bočné oltáre.

Na ľavom je socha Nepoškvrneného Srdca Panny Márie. Na Veľký piatok a Bielu sobotu je tu umiestnený Boží hrob a počas Vianoc jasičky. Na pravom bočnom oltári je socha Božského Srdca Ježišovho. Súčasný maľby v interiéri kostola pochádzajú z roku 1928. Sú dielom akademického maliara Jozefa Škorvána. V súčasnosti sa interiér kostola renovuje.

Farský kostol sa už vyše pol storočia hrdí nádherným organom, ktorý sa nachádza na chóre. Je jedným z najväčších na Slovensku. Za tento nie krátky čas sprevádzal mnohé slávnostné i všedné slávenia.

Nástroj postavila firma Rieger Kloss z Krnova v roku 1952 s pôvodnou dispozíciou 38 registrov. Neskôr organ postupne rozširovali na dnešných 52 plných registrov + 3 extenzie. Dnes má tento trojmanuálový organ 5069 znejúcich píšťal, z toho je 4351 kovových, 334 drevených a 384 jazykových.

Loď chrámu po oboch stranách vypĺňajú dubové lavice, ktoré nahradili pôvodné v roku 1952 a v ktorých môže nájsť miesto na sedenie okolo 160 ľudí. Pred nimi sú lavičky pre školopovinné deti. Lavice zhotovil tunajší stolár Alfons Hausner spolu so Štefanom Klabníkom.

Socha sv. Antona Paduánskeho

Socha sv. Terezy Ježiškovej

Pred kostolom na ľavej strane stojí baroková socha sv. Jána Nepomuckého s dvoma anjeli z polovice 18. storočia, zreštaurovaná v roku 2012, a nový drevený misijný kríž postavený v roku 2010. Napravo je kamenný kríž z roku 1911 postavený z milodarov amerických farníkov.

Najdlhšie pôsobiacim kňazom v našej farnosti bol vdp. Ján Gašinec, ktorý prišiel do Papradna 1. 4. 1939. Je jedným z najdlhšie pôsobiacich kňazov na jednom mieste na Slovensku – 54 rokov. V Papradne pôsobil ako kaplán, farár a dekan. Zomrel 25. mája 1993 v Papradne, pochovaný je v rodnej Rudinskej.

Na veži je 6 tónovo zladených zvonov: dva menšie sú z roku 1921 a sú zasvätené sv. Ondrejovi a sv. Cyrilovi a Metodovi. Zvon uliaty na počesť pápeža Jána XXIII. je z roku 1964, zvon s menom Pax (podľa encykliky toho istého pápeža Pacem in terris) je z roku 1966. Najväčší zvon, zasvätený sv. Petrovi a Pavlovi, je z roku 1971. Nachádza sa tu aj umieráčik, malý zvon, zo starého dreveného kostolíka.

Hoci sa na živote našej farnosti podpísali aj nežičlivé obdobia voči cirkvi, neodpísali cirkevný život v nej, pretože z rokov minulých tu bola silná komunita veriacich, ktorí sa za každých okolností hlásili k učeniu cirkvi.

Oslávme 230. výročie nášho kostola vrúcnu modlitbou, zaspomínajme a uctíme si tých, ktorí ho vybudovali, ale aj tých, ktorí sa oň starali v minulosti aj v súčasnosti a zachovávajú ho pre nás v takejto neuveriteľne krásnej podobe.

Viac sa o našom kostole, jeho histórii aj súčasnosti, o kňazoch tu pôsobiacich a iných dôležitých udalostiach týkajúcich sa Kostola sv. Ondreja dozviete v pripravovanej brožúrke, ktorá sa pripravuje pri príležitosti 230. výročia kostola.

Dušičky dôstojne a bez zbytočného odpadu

Blíži sa obdobie, kedy si intenzívnejšie spomíname na ľudí, ktorí nám boli drahí, no už nie sú medzi nami. Pamiatka zosnulých a Sviatok všetkých svätých pritiahne veľa ľudí do svojich rodísk, aby najskôr upravili hroby svojich blízkych a následne pri zapálení sviečok a tichej modlitbe na nich s láskou a niekedy aj s bolesťou spomínali. No aby po tomto období netrpela príroda, skúsme sa opäť zamyslieť nad pravou podstatou týchto dní. Je to skutočne o tom, aby ľudia videli, že na to mám a môžem si dovoliť gýčovými vencami zaplniť hrob do posledného milimetra? Alebo, že čím viac sviečok horí, tým lepšie? Zamyslime sa, či v tomto ťažkom období budeme sedieť v zime a šetriť elektriku, no na malé vence, extravagantné ozdoby a množstvo kahancov a blikajúcich hlúpostí máme peňazí dost'???

Dá sa to aj inak. Uprednostnime živé kvety pred umelými vencami, prírodné materiály pred priemyselne vyrobenými, tichú modlitbu pred desiatkami sviečok...

A ešte jedna žiadosť na záver. Aj pri hlavnom kríži sa radšej pomodlite, ako by ste mali zapalovať množstvo sviečok. A ak už chcete zasvietiť, nepokladajte sviečky na múrik pod krížom!!! A čo keby ste sem-tam vypálené sviečky zobrali dole, keď pôjdete okolo? Neskúsite to?

(zb)

Súťaž Foto Rozkvet 2022

Vitázná fotografia Vladimíra Bednára – Prvý sneh nad kostolíkom v Papradne.

Letom svetom

Veru asi sa to výstižnejšie ani nedá napísať. Mám pocit, že sa každý toto leto snažil dobehnúť zameškané. Aj my, a tak vystúpení bolo neúrekom. Opäť ste nás mohli vidieť v televízii, opäť sme súťažili, no toto leto sa môžeme pochváliť tým, že sme boli na dvoch zahraničných festivaloch. Podme ale po poriadku.

Aj tento rok sme boli na FF Východná. Aj keď v menšom zastúpení, no bolo nás teda počuť... V sobotu Samko Klabník vyspevoval a vyhrával na celoštátnej súťaži a poviem vám, bol úžasný. Takí sme boli na neho pyšní, keď sme ho počuli. A to, že je naozaj naj, potvrdila aj porota. Na celoštátnej súťaži získal špeciálnu cenu za uchovávanie hudobnej tradície a štýlový prednes. Inak povedané – je druhý najlepší inštrumentalista na Slovensku (aj keď pre nás určite prvý). Bolo skvelé zažiť to spolu s ním o to viac, že sme ho videli pri nás vyrastať. V nedeľu krásne vyspevovali v galaprograme, ktorý ste mohli vidieť v priamom prenose na RTVS, laureátky súťaže dospelých – naša Dara a Ema. A opäť môžeme len skonštatovať, že „ty naše cahavé“ sú najkrajšie na celom svete. No nie?

V lete sme vystupovali na mnohých festivaloch či programoch – Samko vystupoval aj na programe Z dolín Horného Trenčianska, my sme zase varením segedínskeho gulášu podporili naše deti z materskej školy. Nechýbala obľúbená Mariková, aj k susedom na Píšťalkárske Brvnište sme dostali pozvanie. Vystúpením sme potešili v Javorinke na oslavách 100 rokov od založenia. Vyspevovali sme už tradične na omšiach pri kaplnke na Ščjavnickém a v Brusném, ako aj pri posvätení sochy Panny Márie na Holém vršku. Spolu s deťmi sme účinkovali v Trenčianskych Stankovciach. Bol to teda zážitok. Spievali krásne a scénu zvládli na jednotku. Sme radi, že nám vyrastajú takí nasledovníci. Cestou späť v autobuse pre zmenu ony vyspevovali. Postupne sa k nám niektorí pridávajú. Či už Peťka Tarožiková spevom, ale aj po rífovke už pokukuje, Janka Mahútová nás zase husľami doprevádza a hlavne naši menší písčelkári – Alex Bašo, Tomáško Burdej, Jonáško Lacina a Samko Kurno-

cík, ktorí nám v lete na viacerých vystúpeniach pomáhali. Ale aj pár dievčat už postupne začína s nami vyhrávať a vyspevovať. A tak to má byť. Nás to naučili skôr narodení, my to naučíme mladších, a tak sa to naše veľké bohatstvo zachová aj naďalej. Verím, že ich láska k folklóru nepustí a budú si s nami vyhrávať a vyspevovať ešte dlhé roky. Veľká vďaka patrí Božke Bašovej, ktorá, ako ich druhá mama, všetkých do jedného „opatrí“.

Jedno z najväčších vystúpení sme zažili na Dni kroja v Banskej Bystrici. Stretlo sa tam obrovské množstvo folkloristov z celého Slovenska a každý prezentoval hlavne tance zo svojho regiónu. My sme sa do Banskej vybrali spolu s FS Považan, takže v autobuse bolo o zápravu postarané. Oni tance z Brvnišťa zatancovali, my sme zase nezabudnuteľných Šibačiarov vytiahli. Naši mladomanželovia priťahovali objektívy všetkých fotoaparátov a kamier, rovnako ako aj ostatní šibačiar. Ozvučenie len pridalo na umocnení našich spevov a vystúpenie sme si užívali aj my, aj diváci. A tak sme spokojní odchádzali na spevavú cestu domov. Vyspevujúc tam aj späť, sme šli aj na Moravu. Tento rok sme dostali pozvanie účinkovať na Bzeneckém krojovaném vinobraní. Už predtým som zažila krojovaný sprievod na Morave, ale byť jeho súčasťou... To bola nádhera. A tých ľudí... A zase sa potvrdilo, že tie naše chytia za srdce každého. Väčšinou sa vyspevujú také tie rýchlejšie, no keď sme dali „cahavú“, všetci zmĺkli a v nemom úžase počúvali... Bol to úžasný pohľad a verím, že sa nám ešte niekedy podarí získať takéto pozvanie. Na pódiu sme všetky písťalky prefúkli, zaspievali aj také, aj také. Pravdaže, sme aj vínečko ochutnali a boli pozrieť „sklípky“. A Božka za odmenu tých najmenších na kolotoče zobrala. Tak sme do kroniky ďalší nezabudnuteľný deň mohli zapísať.

No ešte na jedno budeme dlho spomínať. Prvýkrát sme vďaka finančnej podpore obce Papradno a Trenčianskeho samosprávneho kraja vycestovali na festival do zahraničia. Dostali sme pozvanie na 22. Dni slovenskej kultúry, ktoré sa konali 23. – 26.

Denný letný tábor detskej folklórnej skupiny Podžiaranček

Počas letných prázdnin deti z DFSk Podžiaranček prežili päť krásnych dní v dennom letnom tábore. Prvý deň sme navštívili Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici a na tvorivej dielni pri dekorovaní plátennej tašky sme uplatnili našu tvorivosť.

V utorok sme boli v Drotárskom múzeu Jozefa Holánika Bakefa v Dlhom Poli, ktoré sa nachádza v jeho rodnom dome, viac ako 100-ročnej drevnici. O jej obnovu sa zaslúžil pán Juraj Šerík, ktorý pokračuje v drotárskej tradícii svojich slávnych predkov. V rámci tvorivej dielne sme si vyrobili jednoduchý drôtený šperk. Popoludní sme navštívili Bytčiansky zámok. V stredu sme sa hneď ráno vybrali pešo do Stupného. Tu pri kaplnke pod vrchom Žeravica sme si prečítali zaujímavosti o Stupnom, o slovanskom hradisku, ktoré sa na Žeravici nachádzalo a pri soche Panny Márie sme sa spoločne pomodlili. Vo štvrtok sme na Kolibe u našej Hanky jazdili na koni, zaspievali si, hrali sme rôzne hry a popozerali zvieratká. Hanka nás obdarovala hrudou chutného syra. Každý deň popoludní a celý piatok sme absolvovali v príjemnom chládku našej telocvične. Tu sme súťažili, hrali sa, spievali, všeličo vymýšľali, čítali povesti pána Meliša a skúšali program na vystúpenie do Brvnišťa a Trenčianskych Stankoviec. (Záznam programu si môžete pozrieť aj na https://www.youtube.com/watch?v=FA_rCtXwqXM od 29. minúty). Ďakujem, Podžiarančence, za krásny týždeň. Bolo mi s vami výborne. Poďakovanie patrí aj riaditeľke školy Mgr. Helene Janasovej za finančnú i morálnu podporu nášho tábora a pani kuchárkam za výborné obedy.

V dňoch 9. až 11. augusta 2022 sa zúčastnilo šesť detí z Podžiarančeka Letnej hudobnej školy DOBROHUDIE 2022 v Pružine. Deti tu počas troch dní nadobúdali nové skúsenosti v hre na šesťdierkovú, koncovú a rífovú písťalu, husle a drumbľu. **Božena Bašová**

Podžiaranček v múzeu.

6. 2022 v Rijeke v Chorvátsku. Sme vďační, že práve my sme mohli byť súčasťou tohto festivalu. V rámci otvorenia podujatia odznel kultúrny program, v ktorom sa predstavilo okolo stovky účastníkov zo Slovenska, Chorvátska a Srbska – folklórna skupina Slovenka z Rijeke, folklórna skupina Soľanka z Michaloviec, Matkino srdce a my. Festival nemá iba oslavný charakter, ale i spomienkový a pietny. Pre nás bolo asi najdojímavejšie spustenie venca do mora ako spomienka na vystávaných Slovákov. Práve v tom momente sme si uvedomili silu slovného, ktorú sme pri tej príležitosti zaspievali – *Ešče si zaspjevám f papradňanskej hore, zajtrá mosím odéjstc za široké more...* V sobotu sme spoznávali krásu Kvarnerských ostrovov Krk a Cres. Ich krásu umocňovali aj naše piesne,

ktoré zneli počas celej plavby. Podujatie sa ukončilo tak, ako sa začalo – spoločným posedením v Slovenskom dome, spevom a dobrou náladou. Ďakujeme aj nášmu pánovi farárovi, že nám pozhnal na túto cestu. Krásne spomienky na toto štvordňové podujatie nám ešte dlho zostanú v pamäti.

Tak také bolo naše leto. Veselé a nezabudnuteľné. A sme radi, že sa naše rady aj inak rozrastajú. Malý Danko sa „nám“ narodil – teda Marike a Jožkovi Harušincovcom a všetci im prajeme hlavne toho zdravička. A týždeň po týždni si Kaja Bizubová Honzu Bartoňa a Mima Hřebičkova Laca Kalaša za muža zobrali. Prajeme im, nech ich len to dobré v spoločnom živote postretá, kopu lásky a, ako inak, kopu malých Podžiarančov.

Lenka Jandušíková

ZŠ s MŠ Papradno

Školský rok 2021/2022

Pár dní z nového školského roka 2022/2023 je už za nami, dovolím si však v skratke zhodnotiť predošlých desať mesiacov. V školskom roku 2021/2022 školu navštevovalo 179 žiakov v desiatich triedach, 82 žiakov na prvom stupni a 98 na druhom stupni. Siedmi žiaci si plnili povinnú školskú dochádzku v zahraničí a dvaja žiaci sa vzdelávali formou domáceho vzdelávania. V prvom ročníku bojovalo s písmenkami 15 žiakov a sprevádzala ich Mgr. Tomanová Kristína. Deviaty ročník, pod vedením Mgr. Juraja Šipeka, ukončilo 19 žiakov, ktorí sa úspešne umiestnili na stredných školách s maturitou. Prajeme im veľa šťastia v nových školách, ktoré pre nich budú odrazovým mostíkom k svojmu vysnívanému povolaniu.

V škole boli otvorené dve oddelenia ŠKD. Učiteľky pripravovali s deťmi zaujímavé aktivity, ale dohliadali i na prípravu žiakov na vyučovanie.

V základnej škole pracovalo 23 pedagogických a 11 nepedagogických zamestnancov. Štyri asistentky učiteľa a špeciálny pedagóg boli pre nás veľkým prínosom a sme radi, že i v tomto školskom roku budú na našej škole pokračovať.

Aj v školskom roku 2021/2022 bolo vyučovanie poznamenané obmedzeniami, ktoré spôsobilo ochorenie COVID 19 a znemožnilo nám klasický priebeh školského roka. Preto patrí veľké poďakovanie všetkým zamestnancom školy za zvládnutie neľahkej doby a neustálych zmien. Ďakujeme aj všetkým rodičom a žiakom za porozumenie a ústretovosť počas dištančného vzdelávania. Aj napriek nie celkom klasickému priebehu školského roka MŠVVaŠ sa rozhodlo otestovať vedomosti žiakov a prebehlo Testovanie 9 a Testovanie 5. Žiaci piateho aj deviateho ročníka preukázali, že sú schopní súperiť so svojimi vedomosťami s rovesníkmi z iných škôl.

Okrem výchovno-vzdelávacej práce, ktorá je na našej škole prvoradá, sa žiaci pod vedením učiteľov mali možnosť zapojiť do niektorých mimoškolských aktivít a súťaží. Vyberáme len tie úspešné:

- Krajská folklórna súťažná prehliadka, členovia DFSk

Podžiaranček pod vedením Mgr. Denisy Macošincovej, Mgr. Boženy Bašovej a PaedDr. Lenky Jandušíkovej – ľudová hudba – bronzové pásmo, spevácka skupina a pásmo Uže popolodní, uže od večera – strieborné pásmo, Alžbeta Cedzová, spev – zlaté pásmo Samuel Klabník – zlaté pásmo na celoštátnej súťaži Vidiečanova Habovka a špeciálnu cenu za uchovávanie hudobnej tradície a štýlový prednes

- Poetický Púchov, celoslovenská súťaž: Simona Gardianová, 9. ročník (Mgr. Turíčiková) – 3. miesto
- O cenu Dominika Tatarku, celoslovenská súťaž: Petra Tarožíková, 9. ročník (Mgr. Cigániková) – ocenenie MS Považská Bystrica
- iBobor, celoslovenská informatická súťaž: Radovan Hipík, Hanka Balušiková II.B (Mgr. Jana Cepáková) – 1. miesto
- Peter Klabník, Nella Kontilová, III. ročník (Mgr. Eva Gastnerová) – 1. miesto Jakub Hroško IV. ročník – 3. miesto
- Matematický klokan, celoslovenská súťaž: Peter Klabník III. ročník (Mgr. Eva Gastnerová) – 1. miesto
- Slávik Slovenska, okresné kolo: Petra Bandúrová, V. ročník (Mgr. Juraj Šipek) – 3. miesto.
- Jazykový Wocabee šampionát, III.B trieda (Mgr. Matejíčková) – 2. miesto celoslovenské kolo, IV. trieda (Mgr. Eva Gastnerová) – 1. miesto, krajské kolo
- Medzinárodná jazyková súťaž

Nové parkovisko pre bicykle.

v anglickom jazyku – Englishstar, celoslovenská súťaž: Šárka Bašteková, 8. ročník (Mgr. Macošincová) – 97 % úspešnosť

Cenu starostu obce Papradno získala žiačka 9. ročníka Simona Gardianová za vzorné správanie, výborný prospech, vynikajúci prístup k práci na vyučovaní a za úspešnú reprezentáciu školy a obce v celoslovenských súťažiach.

Všetkým žiakom gratulujeme a ďakujeme za úspešnú reprezentáciu školy a obce.

V popoludňajších hodinách, aj keď trochu v obmedzených podmienkach, mohli žiaci pracovať v záujmových útvaroch ako: Športové hry, Detská folklórna skupina Podžiaranček – mladší a starší žiaci, Počítačový krúžok, Veda nás baví, Spoločenské hry, Regionálno-turistický a matematický krúžok. A ako každý rok mohli deti navštevovať aj výtvarný odbor ZUŠ I.W. Kráľa, ale aj hudobný a tanečný odbor SZUŠ Stella.

Žiaci 3. ročníka absolvovali školu v prírode v Trenčianskej Teplej. Lyžiarsky kurz sa nám tento rok nepodarilo zrealizovať. Na detskom dopravnom ihrisku si žiaci I. stupňa precvičili pravidlá cestnej premávky a žiaci 8. ročníka si v anglickom týždni precvičili

svoje schopnosti komunikovať v cudzom jazyku. Koniec školského roka sa niesol v duchu výletov, exkurzií, ba i návštevy divadla. Desať mesiacov práce sme ukončili slávnostnou akadémiou. V spolupráci s obcou a počas prázdnin sme zorganizovali Šarkaniádu a Deň detí. Nedá sa spomenúť všetky akcie a aktivity, ktoré škola organizuje v rámci celého školského roka. Snažíme sa ich uverejňovať na našich webových stránkach, kde si ich môžete pozrieť aj spolu s fotografiami.

Nepedagogickí pracovníci sa počas prázdnin postarali o to, aby sme sa mohli vrátiť do čistej a opravenej školy. Ďakujeme. Na celej škole prebehla oprava a výmena pokazených žalúzií. Vďaka Obecnému úradu Papradno a starostovi Romanovi Španihelovi sa pred školou vybudovalo nové parkovisko pre bicykle. Dúfame, že sa nám vďaka nemu podarí zaistiť väčšiu bezpečnosť pre našich žiakov, hlavne v ranných hodinách. A o to by sme chceli poprosiť aj vás, milí rodičia a starí rodičia. Buďme k sebe ohľaduplní, veď ide o bezpečnosť našich detí! Prajeme vám všetkým úspešný nový školský rok 2022/2023.

Mgr. Helena Janasová,
riaditeľka školy

Posvätenie prváčkových tašiek.

Bartkovce

Taký ten malý nožíček sa mi otvára vo vačku, keď v novodobých mapách čítam „pokysučené“ názvy podjavorníckych osád. Tak aj Bartkovce najnovšie už nie sú Bartkovce, ale Bartkovci. Ba niekde som dokonca zachytil do neba volajúci paškvil Bartkov. Keby som tak mohol, poprosil by som tvorcov novodobých máp: prosím vás dodržiavajte historické názvy našich podjavorníckych osád. Nie Bartkovci či Bartkov, ale raz navždy tak, ako to bývalo odjakživa: Bartkovce. Možno mnou použitý pojem „historický názov“ vyznie pre niekoho úsmevne. Ale prečo nie? Veď názov osady Bartkovce vznikol pravdepodobne tak veľmi dávno, že sa jeho pôvod nezachoval ani ústnym podaním. A meno Bartko alebo Bartek sa v našich končinách vyskytovalo tak dávno, že nie sú o tom žiadne písomné záznamy, lebo vtedy tu ešte nevedel takmer nikto písať a čítať. A generácie, ktoré by pôvod názvu osady vedeli vysvetliť, vymreli tak dávno, že informácie zo začiatku minulého storočia či konca predminulého storočia, kde pre nás dostupné informácie zachované ústnym podaním siahajú, sú priveľmi nové a čerstvé. Takže o histórii môžeme hovoriť bez výčitiek a pochybností.

Bartkovce sú najvzdialenejšia osada od súčasného centra Podjavorníka Pri škole. Dalo by sa povedať, že osada sa takmer dotýka javornického hrebeňa. Cesta k autobusu nestresovým tempom trvala niekedy aj štyridsaťpäť minút, v zime možno viac ako hodinu. Takže tí osadníci, čo odtiaľto denne dochádzali do roboty prvým ranným autobusom, ktorý odchádzal o pol piatej ráno, museli z domu vyraziť možno o pol štvrtrej a vstávať okolo tretej v noci.

Bartkovský potvoček pramení takmer na Javorníku. Blízko potoka vraj za starých čias stáli tri staré chalupy. Táto časť osady sa volala u Jaračvo. Najstaršia chalupa mala vraj ešte tie maličké okná o rozmeroch 40x40 centimetrov. Bola v nej jedna veľká izba, pitvor a malá komôrka. V chalupe bola hlinená dlážka, v izbe bola veľká otvorená pec s otvoreným ohniskom, na ktorom sa varilo. Z ohniska sa vraj dymilo po celej izbe a dym údajne vychádzal cez na to určené špeciálne otvory pod povalou. V tejto chalupe vraj býval Ondrej Jarač Okrutský so ženou Barbarou a so svojou rodinou. Prímenie Okrutský sa v našej oblasti nevykytovalo, bolo v našom kraji nezvyklé a netypické. Jeho vznik spadá do roviny neuveriteľnej a nepravdepodobnej povesti, ktorá by takmer mohla byť dielom ľudovej slovesnosti starých obyvateľov osady Bartkovce. Podľa nej dvoch bratov Jaračovcov údajne ako maličké deti v prútenom koši doniesla voda rozvodneného Váhu z obce Brodno pri

Žiline. Zachytili sa pri koreňoch veľkého stromu pri brehu obce Okrut pri Udiči, ktorá dnes už neexistuje, lebo v päťdesiatych rokoch minulého storočia bola zatopená pri budovaní Nosičkej priehrady. Tam v obci Okrut ich ľudia vyťahli z vody a ujal sa ich tamojší krčmár, ktorého rodina ich vychovala a kde vyrástli v dospelých mládencoch. V tejto dedine v tom čase vraj slúžila aj dievka z Papradna Barbora Šamajová, ktorá sa neskôr stala ženou Ondreja, jedného zo spomenutých bratov. Prv než odišli z domu svojho záchrancu každý svojou cestou, dal si každý k svojmu menu príznačné prímenie. Jarač Brodňanský, podľa obce Brodno, ktorý údajne neskôr žil v Rašove pri Plevníku, a Jarač Okrutský podľa obce Okrut. Ondrej Jarač Okrutský sa so ženou Barbarou usadili práve u Bartko u Jaračvo. Jedným z ich nasledovníkov bol Jakub Jarač Okrutský, ktorý sa neskôr oženil s Pavlínou Janičikovou od Levčvo, ktorú si pamätajú aj naše generácie a ktorú pre jej vysokú postavu všetci volali aj familiárne Pavuľa Duhá.

Od potoka viedol chodník cez osadu smerom k marikovskému chotáru a na Javorník. V smere od potoka bola pravdepodobne neskôr postavená novšia chalupa Jakuba Jarača Okrutského a Pavlíny Janičikovej - Jaračovej Okrutskej, kde Jakub zomrel relatívne mladý a Pavlína sa dožila v dobrom zdraví vysokého veku. Chalupu do dnešných čias udržiava jej rodina. V blízkosti si rodina Jakubovho brata Matúša

Jarača, ktorý sa v mladosti odšťahoval, niekedy v sedemdesiatych rokoch minulého storočia postavila rekreačnú chatku a do dnešných čias ju potomkovia udržiavajú. Ďalej v smere chodníka stojí Kodčíkovjeh chalupa postavená z kameňa a Vojtíkovjeh drevenička. Táto časť osady sa vraj za starých čias volala u Mľavko, neskôr u Kodčíka. Tieto chalupy v súčasnosti môžu mať aj 150 rokov a stále sú udržiavané v prevádzkovom stave. Ďalej smerom k Javorníku sa to údajne v minulosti volalo U Chaláňa. Tu blízko stála Pavlíkovjeh usadlosť, kam sa vydala moja krstná mama a kde chalupa stále stojí a je stále udržiavaná. Úplne na konci osady to volali U Berošvo, neskôr U Rončíka. Tam dodnes stojí udržiavaná malebná drevenička Bernáta Rončíka a jeho rodiny. Chodníček za touto chalúpkou končil. Za osadou sa za starých čias vraj tiahli rozľahlé pasienky a lúky, kam sa chodil pásť dobytok z osady. Rástlo tam značné množstvo rastliny zvanej pyrec (pýr), preto aj chodníček či cestičku volali Pyrec. Dnes už tam nie sú lúky a pasienky, ale hustá hora. Medzi Pavlíkovjeh usadlosťou a časťou osady U Berošvo je do dnešných čias studnička, jediný zdroj vody pre celú osadu, ak nerátame spo-

menutý potvoček.

Ospravedlňujem sa, ak moje informácie uvedené v článku nie sú úplne správne a stopercentne relevantné. Niečo som čerpal zo svojich spomienok, čo som v detstve a mladosti počul, a niečo z narychlo nekrasopisne zapísovaných poznámok a nie všetko som si správne zapamätal alebo správne prečítal. Každopádne útržky uvedených informácií nie sú z mojej hlavy, ale zo spomienok vzácných a obdivuhodných ľudí z Podjavorníka, ktorých je na svete stále menej a ktorých by som najradšej všetkých do radu vymenoval a všetkým verejne poďakoval a prejavil nielen vďaku, ale aj úctu. Viem však, že by to nechceli a že by sa im to nepáčilo pre ich skromnosť a pokoru. Preto im všetkým úctivo a srdečne znovu a znovu ďakujem v duchu. Živým želim zdravie a tým, čo už odišli, želim ľahký a pokojný večný odpočinok. Oni vedia, ktorí sú to. Aj tí v nebi. A ak aj všetky informácie nie sú úplne správne a relevantné, aj tak ich vnímam tak, že pre mnohých z nás majú a v budúcnosti budú mať cenu zlata...

A všetkým ostatným sa ospravedlňujem, že som sa nepýtaval a nezapísoval si viac. Ale čože som já vedel, že raz vznikne náš úžasný Polazník!?

J.Trulík

Folklórna včela

Aj tento rok mohli deti prevažne z Papradnianskej doliny prežiť prvé dva júlové týždne prázdnin v dennom vzdelávacom tábore Folklórna včela. Všetky deti mali možnosť na vlastné oči vidieť život v úli. Poťažkali v rukách rámičky plné medu pred medobraním, pozorovali jednotlivé vývojové štádiá včely medonosnej a hľadali členov včelej rodiny. Samozrejme, že sa takéto pozorovania nezaobišli bez pozdravu včielok ich posledným pichnutím. Deti sa dozvedeli, že pre ľudí bez alergie je včelí jed liekom, rovnako ako aj ostatné včelie produkty. V nektárovej súťaži si vyskúšali, ako sa zo sladkého nektáru v kvietku stane hustý med. Ďalej sa venovali dôležitým témam pre život na Zemi – opeľovaniu a významu rôznorodosti flóry pre život včiel.

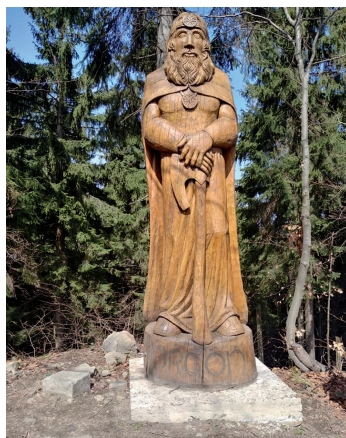
Jarmila Tarožiková

Rozhľadňa na Orgoňovej Kyčere

Orgoňova Kyčera sa nachádza na jednom z bočných hrebeňov smerujúcich z hlavného hrebeňa pohoria Javorníkov smerom na juhovýchod – súradnice: 49°15'05"N a 18°29'5"E. Svojou polohou sa Orgoňova Kyčera v podstate týči ako najvyšší vrch na rozhraní katastrov obcí Horná Mariková, Dolná Mariková a Papradno. Erby obcí na rozhľadni boli umiestnené pre pripomínanie si dobrých susedských vzťahov obyvateľov uvedených obcí. Rozhľadňa je označená názvom: „Rozhľadňa na Orgoňovej Kyčere 961 m.n.m + 7“. Poskytuje výhľad v smere juhozápadnom na Ladce, Ilavu, Dubnicu, Považský Inovec, Vršatec, smerom na juhovýchod na časť Papradna, Manín, Martinské hole, Nízke Tatry... V tesnej blízkosti rozhľadne sa nachádza dubová socha staroslovanského obyvateľa týchto končín - Orgoňa, ktorého meno sa s týmto vrcholom spája. K soche je inštalovaná aj tabuľa s povestou o tomto v čase dávnej minulosti stratenom pohanskom žrecovi. V minulosti na vrchole vznikol jednoduchý turistický prístrešok pre odpočinok návštevníkov.

Trasa na Orgoňovu Kyčeru vedie z Papradna cez Dúbravu na Holánku (Marciniskovú), stačí sa napojiť na modrú turistickú značku. Po nej je možné dostať sa až na vrchol Orgoňovej Kyčery. Ďalšou možnosťou ako sa naň dostať je trasa od hlavnej cesty z Košiarov cez Kobylicu a Markovec.

Pre náročnejších turistov vedie trasa z Orgoňovej Kyčery po modrej značke až popod Hlanú a Kaniakovu skalu na Sedlo Adamkov a Malý Javorník. Trasu z Papradna cez Orgoňovu Kyčeru až na Malý Javorník si môžete pozrieť cez internet tu: <https://youtu.be/ytgfaYdQirY> (dm)

Nádejný mladý poľnohospodár

19-ročný mladík, tohtoročný maturant, Juraj Burdej rozumie poľnohospodárskym strojom veľmi dobre, čo dokazoval už aj počas štúdia na povinnej praxi. Tú absolvoval priamo u dodávateľa techniky v obci Radošina pri Piešťanoch, u ktorého počas prázdnin aj brigádoval. V mladom veku ho bavili najmä motorky, no neskôr prejavil záujem o väčšie stroje - traktory. Práve poľnohospodárska technika ho priviedla k agrikultúre. No nebola to len samotná technika, ale prispel k tomu aj fakt, že jeho otec choval dobytok a ich prídomové hospodárstvo bolo čoraz väčšie. Juraj bol šikovným žiakom už aj na základnej škole. Keby bol chcel, na gymnázium by sa bol určite dostal. On sa však rozhodol nastúpiť na Strednú odbornú školu v Pruskom, kde vyštudoval odbor - agrome-

Putovný boľceň išiel do Oravského Veselého

Prvá septembrová nedeľa v obci Papradno patrí doma robeným traktorom. Oblúbené podujatie majú v merku nielen traktoristi, ale aj celé rodiny zo širokého okolia. Papradňanský boľceň po dvoch rokoch prestávky pritiahol 24 súťažiacich, ktorí sa nezľakli dažďa, blata ani trate vyžadujúcej technickú zručnosť. Takmer dva a pol tísaca návštevníkov si tak mohli vychutnať adrenalin, ako sa patrí. Komu traktory nestačili, ten si prišiel na svoje pri off-roadoch či pri prejazde traktora claas axion 840 s mulčovacou frézou. Atraktívnou novinkou bola aj ukážka, ako dlho dokáže fungovať auto bez prevádzkových kvapalín alebo vyskúšať si jeho demoláciu. Nechýbal ani pohľad na obec z vrtníka či jazda v mini tankoch. O občerstvenie bolo výborne postarané a popri fandaní súťažiacim si mohli návštevníci vychutnať guláše, držkovú, cigánsku pečienku, činu, hot-dogy, palacinky, langoše a, samozrejme, neodmysliteľné Brňanove kabáče. Napriek počiatočnému dažďu sa podujatie podarilo na výbornú a dobrovoľní hasiči spolu s obcou si opäť urobili dobré meno.

Výsledky v kategóriách: 4x4 – Miroslav Kohutiar (putovný boľceň), 4x2 – Miroslav Harvánek, špeciál: Marek Špánik.

*Bukovce,
kozáky,
suchohríby,
bořovíčky
... aj tento rok
je jeseň
pre hubárov
bohatá.*

chatronik. Po absolvovaní strednej školy ho prijali do Nitry na Technickú fakultu, ktorá je súčasťou Slovenskej poľnohospodárskej univerzity. Jeho ambície sú vysoké. Rád by skonštruoval či vymyslel niečo aj u nás - originál, kde nikde inde na svete nemajú. Za svoj záujem o agrikultúru i samotnú poľnohospodársku techniku vďačí svojim rodičom, ktorí sa postarali o to, aby bola ich rodina potravinovo sebestačná a nezávislá. Ak chceme prežiť i v neistých časoch, mali by sme sa držať toho, čo hovorí on sám: „Ješť kvalitné potraviny je pre mňa podstatné. A to neplatí iba pre mňa, ale aj pre svoju rodinu. Budem sa snažiť túto myšlienku stále viac presadiť medzi ľudí. Nech je stále viac slovenských rodín potravinovo sebestačných. Nech nie ste závislí od veľkoobchodov. Nech vieš, že jedlo, ktoré konzumuješ, je čerstvé a neležalo týždeň v debničke, až pokiaľ sa dostalo k tebe. Nech radšej podporíš malé farmárske rodiny, ktoré sú častokrát veľmi nedocenené. Lebo čo budeme podporovať, to bude rásť. Častokrát vyhadzujeme peniaze za hlúposti, ktoré sú nepodstatné na prežitie. Ale myslí na to, že bez farmára sa nenaješ. Strava je vec, na ktorej sa nemá šetriť. Lebo čo ušetríš na strave, minieš neskôr u doktora na lieky. Výber je na tebe.“

(dm)

Zumba

Zumba je tanečný fitness program, kde hrá hlasná hudba, plná latinsko-amerických rytmov. Lekcia trvá 45 – 60 minút. Je vysoko efektívna, pretože okrem toho, že sa tu spaľuje obrovské množstvo kalórií a tukov, tak sa tónujú svaly a z tela sa vyplavuje veľké množstvo endorfínov, čo zaručí skvelú atmosféru a náladu už na hodine. Je vhodná pre každého, kto sa chce hýbať, odreať, tancovať, zabávať a zároveň pre seba niečo urobiť. Nie je ohraničená vekom ani ničím iným, každý tancuje podľa svojich možností a nikdy nikto na nikoho nepozera a nehodnotí, ako mu to ide. Ak sa rozhodnete prísť medzi nás, budeme veľmi radi. Tešíme sa na vás každý pondelok o 19:00 – 20:00 a stredu o 18:00 – 19:00.

Inštruktorka **Tatiana Bielová**

Úspešný medailista v silovom trojboji

Slovenská asociácia fitness, kulturistiky a silového trojboja organizovala v sobotu 17. septembra v Častej medzinárodnú súťaž v silovom trojboji a v silovom trojboji dorastencov, juniorov, dorasteniiek, junioriek, žien a klasický silový trojboj dorastencov a juniorov GRAND PRIX SLOVAKIA. Zúčastnil sa ho aj Branislav Zábavčík z Papradna. Bola to jeho prvá súťaž a napriek tomu, že sa Braňo klasickému silovému trojboju venuje iba od začiatku minulých prázdnin, vo svojej váhovej kategórii skončil na druhom mieste. Celkovo sa medzi dorastencami umiestnil na treťom mieste. Braňo dokázal zdvihnúť 202,5 kg (mŕtvy ťah), 107,5 kg (tlak na lavičke) a 175 kg (drep).

Majstrovstvá Európy vo futbale amatérov

Do výberu Západoslávneho futbalového zväzu sa na Majstrovstvá Európy amatérov v Lotyšskej Rige sa dostal aj náš Adam Gáborík – hráč Futbalového klubu Beluša. Slovenskí reprezentanti siahali na najvyššie priečky, no debakle s Lotyšskom – 5:0 a Moldavskom – 8:0 nestačili na postup. Rozhodla o tom prehra s Poľskom s výsledkom 2:4. Gólovo sa presadil aj Adam, o ktorom budeme v budúcnosti ešte určite počuť.

(dm)

Zrekonštruovaná trávnatá plocha TJ Žiar Papradno.

Turisti poznávali Oravu

Miesto tradičnej turistiky po horách sa Turisti obce Papradno rozhodli 24. septembra navštíviť areál pri soche Krista v Kline pri Námestove, povziť sa na lodi po Oravskej priehrade a poprechádzať po skanzene v Zuberci.

Naši turisti spoločne s turistami z Jasenice navštívili od 30. augusta do 4. septembra severné Taliansko – Ponte di Legno, región Lombardsko.

Futbalový turnaj osadníkov v Medvedzém tento rok opäť na výbornú!

Doterajšie zápasy futbalistov TJ Žiar Papradno

Papradno – Jasenica	2:1
Šebešťanová – Papradno	1:1
Papradno - K. Podhradie	3:3
Podmanín – Papradno	3:1
Papradno – Lysá	0:3
Streženice – Papradno	2:2
Papradno – Visolaje	4:2
Papradno – Tuchyňa	6:0

7. liga mužů

1.D.Kočkovce	8	7	1	0	26:8	22
2.Podmanín	8	7	0	1	26:9	21
3. K.Podhradie	8	3	5	0	21:12	14
4. Lysá	8	4	2	2	20:16	14
5. TJ Visolaje	8	4	1	3	19:18	13
6. Papradno	8	3	3	2	19:15	12
7. Šebešťanová	8	3	2	3	18:17	11
8. Praznov	8	2	2	4	17:15	8
9.FK Streženice	8	2	2	4	13:19	8
10. Nová Dubnica	8	1	4	3	16:21	7
11. Tuchyňa	8	1	3	4	12:24	6
12. Jasenica	8	0	5	3	9:12	5
13. Dohňany	8	1	2	5	11:24	5
14. Sverepec	8	1	2	5	8:25	5

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing.Věra Lališová, e-mail: v.lalisova@gmail.com, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, e-mail: papradno@papradno.sk. **Príprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolné Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg.číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.